INTERVIU | General de brigadă Prof. Univ. Dr. Ing. Ioan Filip

„Uniforma militară am purtat-o **mereu cu mândrie și emoție”**

General al armatei române, dascăl de excepție, deschizător de drumuri pentru studenții săi. Auto Test Magazin are în acest număr un invitat special: generalul de brigadă Ioan Filip. A fost profesor universitar, șef de catedră, decan și prodecan și a lucrat ani mulți cu studenți și doctoranzi de la Academia Tehnică Militară. Are 86 de ani și, ca să scape de Bucureștiul tot mai agitat, s-a mutat la Sovata. Când l-am sunat era în grădină, unde are tot timpul ceva de făcut. L-am întrerupt câteva minute din treburile lui și l-am rugat să-și spună povestea.

La prezidiu, la Academia Tehnică Militară

Interviu realizat de: **Sorin BARBU** / Foto: **arhiva Ioan FILIP**

M-am născut pe 21 iulie 1935 în județul Maramureș, acolo unde se agață „harta în cui”. După ce am terminat liceul Mihai Eminescu din Satu Mare, am mers la școala militară de tancuri auto din Pitești. Unul dintre motivele pentru care am ales acest drum a fost faptul că nu aveam posibilități materiale pentru a-mi continua studiile universitare în București. Eu am crescut la țară, iar părinții mei au fost colectiviști, așa că banii erau puțini. La un moment dat s-au îmbolnăvit și am realizat că nu mai trebuie să rămân în custodia lor financiară, așa că mi-am croit, cu mare greutate, drumul meu. Am decis să-mi iau viața în propriile mâini și cred că nu am făcut rău... Revin. Am făcut trei ani la Pitești și am făcut parte din prima promoție care a terminat școala respectivă. Aici am avut condiții foarte bune, dar am făcut și instrucție, până peste cap, la tancuri, dar și la infanterie. La tancuri am participat la o mulțime de exerciții de tragere și ne-am perfecționat la condus, de zi și de noapte, pe trasee care de care mai dificile.

Era dificilă o zi de instrucție?

Foarte dificilă, mai ales dacă prindeai o zi foarte călduroasă sau în care ploua sau ningea. Țin minte că mergeam cu arma la spate și dădeam

„UNIFORMA MILITARĂ AM PURTAT-O MEREU CU MARE MÂNDRIE ȘI EMOȚIE”

asalt pe un deal, sub comanda colonelului Anghel Dobre, un tip extraordinar, care a ajuns comandantul școlii noastre. Problemele mari nu apar când este frig și zăpada este tare, ci când îți curge apa peste tot și îți intră în oase. Instrucția de tancuri însemna ori praf mult, ori noroi mult! Astea te omoară la tancuri: noroiul, care ți se lipește peste tot. Iar după ce terminam ziua de instrucție, trebuia să spălăm și tancul, asta era altă operațiune destul de anevoioasă. Iarna făceam focul ca să menținem apa și uleiul calde și să putem porni motoarele mari de tanc, diesel, de 500 de cai putere. Acum lucrurile s-au schimbat, iar motorul pornește la o apăsare de buton.

Cum au fost anii petrecuți la Pitești?

Am avut parte de profesori minunați, mulți dintre ei participanți în Al Doilea Război Mondial. Am terminat școala în anul 1957 și apoi am lucrat doi ani, ca instructor, în centre de instrucție echipaje tancuri. De aici mi se și trage profesia de tanchist. Școala militară m-a călit și m-a făcut bărbat și luptător militar. Nu mă dau în lături nici acum, deși am 86 de ani.

Și au urmat cursurile de la Academia Tehnică Militară...

După această experiență m-am dus la Academia Tehnică Militară pe care am absolvit-o în anul 1965 ca șef de promoție, cu diplomă de merit. După ce am terminat studiile am fost numit asistent al catedrei pe care tocmai o terminasem și doi foști profesori mi-au fost chiar colegi. Aș vrea să-i numesc pe mentorii mei, din perioada respectivă: profesor doctor Gorianu Mihai, Dumnezeu să-l ierte, dar și conferențiarul doctor inginer Arniceru Gheorghe, nici el nu mai este printre noi, care mi-a fost și îndrumător la studiile de licență.

Ați avut emoții prima oară când ați apărut în fața studenților, la scurt timp după ce ați absolvit?

Emoțiile au fost foarte mari, dar nu doar la început! Studenții vin și îți pun tot felul de întrebări și este o prostie să nu le răspunzi. Eu i-am încurajat mereu să-mi pună întrebări, pentru că este important să fie lămuriți chiar în timpul predării. Așa cred că este bine și am practicat acest lucru cu succes. Când este vorba de tancuri auto apar mereu lucruri noi, așa că profesorii trebuie să pună mâna să citească, să meargă la cursuri și la conferințe. Ei trebuie să știe mereu toate noutățile din acest domeniu.

Cât de dificilă și provocatoare a fost perioada petrecută la învățământ?

Au fost foarte multe provocări. Să vă dau un exemplu... Înainte de Revoluție am lucrat și cu studenți din străinătate, din Republica Democrată Congo și din Republica Democrată Malgașă (n.r. acum se numește Madagascar). A fost foarte greu. Ei făcuseră niște cursuri de învățarea limbii române, dar se descurcau foarte greu, mai ales că trebuiau să învețe și anumite chestiuni tehnice. Ce să facem? Ne-am adaptat pentru că era „sarcină de partid și de stat”, iar unii dintre ei au ajuns în funcții importante în țările lor, că am mai aflat vești despre ei. Asta înseamnă că ne-am descurcat și că i-am ajutat să se pregătească foarte bine. Pas cu pas am urcat până la titlul de profesor universitar, după ce în anul

INTERVIU | General de brigadă Prof. Univ. Dr. Ing. Ioan Filip

Întâlnire cu promoția 1980

Discutând cu prof. Constantin Manea şi prof. Mircea Năstase

1978 mi-a luat doctoratul. Imediat am fost numit conferențiar la catedra de tancuri auto de la Academia Tehnică Militară. Revoluția m-a prins interimar în funcția de șef de catedră. După anul 1989 a trebuit să fac muncă de management și am fost ales decanul facultății, iar după aceea prorector, funcție din care am ieșit la pensie. Au fost funcții care mi-au dat multe bătăi de cap, dar care m-au motivat. M-am ocupat de două cursuri deosebite: „Dinamica autovehiculelor" și „Încercarea Autovehiculelor". Am avut mult satisfacții, dar și dificultăți...

Nu aveați condiții?

(Zâmbește) Nu prea am avut noroc de bani pentru activitatea noastră, mai ales înainte de Revoluție, și atunci ne-am pus mintea la contribuție ca să construim ceea ce aveam nevoie. Eu m-am ocupat de încercări de automobile și de încercări aferente acestora, așa că am realizat în laboratorul din Clinceni un pendul trifilar prin care se măsoară momentul de energie al unor piese. Este vorba de o placă frumoasă, atârnată de o consolă în tavan, pe care am pus piese cu o masă de cinci kilograme, mergând până unele chiar și de 150 de kilograme, pentru galeți de tanc, de exemplu. Am făcut multe măsurători cu acest pendul, inclusiv cu electrolizarea lui... să se măsoare perioada de oscilație și așa mai departe. Există o formulă de calcul care dă momentul de inerție. În același timp, tot pentru măsurarea momentelor de inerție, de data asta la o mașină, în transmisia ei, am folosit metoda căderii greutăților: se ridică o nacelă la cinci sau șase metri, cu un cablu care se punea pe roata mașinii, în vreme ce mașina este ridicată pe un cric și se învârte doar transmisia și se măsoară timpul de cădere, iar apoi se aplică o formulă de calcul. Se fac două măsurători succesive cu greutăți diferite și se măsoară momentul de inerție a transmisiei autovehiculului. M-am ocupat și de problema măsurării momentului de torsiune la frânele hidraulice. Asta se făcea și înainte, dar într-un mod empiric. Aveam cumpărat un traductor din Republica Democrată Germană pe care l-am adaptat și am reușit să captăm semnalul și să facem măsurători riguroase. Instalația de cădere are și o poreclă, i s-a zis „sonda lui Filip".

Știu că ați coordonat și lucrări de doctorat...

Eu am obținut actele de profesor după Revoluție. Înainte aveam un stat militar și abia după anul 1989 am fost asimilat cu titlul de profesor. După Revoluție am condus 15 oameni care au luat doctoratul. I-aș aminti aici pe generalul de brigadă Costache Dragoș și generalul Ciubotaru Ticușor, un tip deosebit care, după doctorat, a studiat prin Statele Unite ale Americii și care în acest moment predă, ca profesor asociat, la Academia Tehnică Militară. L-am avut doctorand și pe Minu Mitrea (n.r. doctor inginer Minu Mitrea – Secretar General al SIAR). Sunt foarte mândru de toți cei cu care am lucrat. Vreau să mai spun ceva... Cu ajutorul doctoranzilor mei am învățat MATLAB, un utilitar matematic de analiză și grafică pe calculator. Mi-am spus: „Ei sunt mai tineri, dar ce eu sunt mai prost?". Și

La prezidiu, cu colegii de catedră – întâlnire cu foști studenți

am învățat programul! Spun asta ca un nou argument că profesorii trebuie tot timpul să se perfecționeze pentru a fi tot mai informați la orele de curs.

Țineți legătura cu foștii studenți?

Sigur că da, țin legătura cu mai mulți foști studenți! O să numesc unul dintre ei: Minu Mitrea. Cu dumnealui vorbesc la telefon aproape în fiecare săptămână. Țin legătura și cu domnul general Costache.

Ați făcut parte și din Societatea Inginerilor de Automobile din România....

După Revoluție am avut onoarea să fiu și vicepreședinte în Societatea Inginerilor de Automobile din România și am participat la multe acțiuni importante pentru activitatea acestei asociații, foarte respectate. Țin minte că am fost în Franța și m-am minunat de ceea ce am văzut acolo la Peugeot. Am fost la un congres FISITA și apoi am mers mai bine de o sută de kilometri până la o uzină Peugeot. Atunci am văzut prima dată cum lucrează roboții în domeniul auto și m-am minunat cât de precis întorceau un bord, îl băgau pe ușa mașinii și îl fixau. Nu mai spun de vopsitorie și alte operațiuni complicate. Ca să creezi așa ceva trebuie să existe muncă în echipă unde fiecare, pe bucățica lui, trebuie să fie magistru.

Ați transmis mai departe, în familie, pasiunea pentru acest domeniu?

Soția mea este un jurist deosebit și o femeie de o bunătate și calmitate extraordinare. Fiul meu, Bogdan Claudiu, lucrează în Ministrul de Externe și a participat la trei misiuni

„AM REUȘIT PRIN EFORTURILE TANCHIȘTILOR SĂ FACEM UN TANC MODERN FABRICAT ÎN ROMÂNIA. LA ACESTA AM CONTRIBUIT ȘI EU, CÂT M-AM PRICEPUT.”

foarte importante. A fost în Cehia, Liban, iar ultima oară a fost ambasadorul României în Iordania, o țară frumoasă aflată într-o zonă complicată. A fost o misiune grea, dar și foarte onorantă și provocatoare. Acum este director general în Ministerul de Externe.

Care este sentimentul care vă încearcă în momentele în care îmbrăcați uniforma militară?

Am ieșit la pensie cu gradul de general, iar uniforma am purtat-o mereu cu mândrie și mare emoție. De ce? Știi că pe umerii tăi apasă o responsabilitate deosebită, în situații deosebite, pentru că așa cum vedeți armata sare la incendii, inundații sau în alte situații de urgență. În plus, militarul are depus un jurământ care îl obligă să îndure și chiar să accepte sacrificul suprem.

Cum arată acum o zi din viața generalului Ioan Filip?

Muncesc mult, în fiecare zi. M-am mutat la Sovata, ca să scap de chinurile Bucureștiului și am o curte mare în care lucrez pentru că am tot timpul ceva de făcut. Vara mă ocup de cei 12 copaci, care îmi cam dau bătăi de cap pentru că aici terenul este cam sărac. În orice caz, fac vișini cât să-mi asigur o damigeană de vișinată, dar am și câțiva meri.... am și acum din producția de anul trecut. Până acum a nins de trei ori și am dat zdravăn cu lopata la zăpadă. Îmi place să muncesc și să fiu activ în fiecare zi.

Înainte de finalul discuției noastre, mai am o întrebare. Care sunt sfaturile dumneavoastră pentru studenți sau pentru cei care își doresc să se înscrie la o academie tehnică?

Ambiție și trudă! Acestea sunt ingredientele care stau la baza succesului. Trebuie să ai ambiție să ajungi undeva și să trudești ca să ajungi acolo! Dacă le ai pe amândouă, treaba merge sfoară. Acum sunt condiții de învățat, avem aparatură, calculatoare și programe bune, nu mai sunt lucrurile ca atunci când eram eu student. Trebuie să fii prezent la cursuri, activ la seminarii, să întrebi ce nu ai înțeles și să asculți ce spun mentorii. Am un cuvânt și pentru dascăli. Să pună mâna și să învețe, că au la dispoziție o mulțime de cărți, cursuri și materiale audio și video! Nu ai cum să spui că nu ai unde să te informezi, iar studentul trebuie să vadă că profesorul lui este bine pregătit.